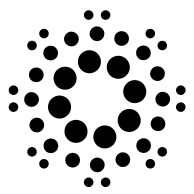

Lázeňský oběžník

27. dubna 2013 při příležitosti otevření 2. lázeňské sezony prvních českých lázní ducha v Litomyšli ● zdarma ●

Vážení lázeňští hosté,

dovolte, abychom vás přivítali v prvních českých lázních ducha, ve „staroslávne krasavici – okresním městě L“. Jen těžko byste našli v naší zemi místo podobné. S trochou nadsázky se dá říci, že každý, kdo od 19. století sehrál v dějinách národa českého nějakou roli, měl něco společného s tímto městem. Budto se zde narodil nebo zemřel, dojížděl sem za zábavou, popřípadě zde alespoň něco neopakovatelného vytvořil. Litomyšl vždy přitahovala lidi silného ducha a děje se tomu tak dodnes. Doslova na každém kroku tohoto místa s tisíciletou historií vyvěrá skrze dláždění pramen ducha některé z velkých osobností naší historie. Nechte na svou duši působit síly, které jsou staletími prověřeným balzámem. Obnovte své síly duševní! Jste tu správně. „Na duši je Litomyšl!“

Otcové zakladatelé lázní ducha před hostincem U Černého orla. Zleva: emeritní litomyšlský starosta Miroslav Brýdl, podnikatel a prezident lázní ducha Jaroslav Venc a majitel nakladatelství Paseka Ladislav Horáček.

Historie lázeňství v Litomyšli

Badatelských pramenů, jimiž by se dalo sledovat lázeňství v Litomyšli, není mnoho. Jako v každém jiném sídle vznikaly zde lázně očistné, tedy veřejné koupele s funkcí ryze hygienickou, a ani Vandasovy parní a vanové lázně, v nichž se voda ohřívala teplem z nedaleké spalovny olejů, a jejichž návštěva proto byla jistě mimořádně slastným zážitkem, nelze nazvat lázněmi léčebnými. Na počátku devatenáctého století se stala módou jakási společenská zábava či zdravotní kratochvíle, kdy paní a dívky chodily před snídaní pít svěží léčivou vodu. Magdalena Dobromila Rettigová navrhla měšťankám ve své „kafíčkové společnosti“ zavedení tohoto zvyku i v Litomyšli. Zřízení studánky v podzámcí se ujala manželka purkmistra Marie Rollerová. Pramen byl napájen zámeckou vodou a vyzdoben obrázkem Panny Marie. Nad studánkou byla parková úprava s řadou laviček, představujících lázeňské posezení. Jako město lázeňské označil Litomyšl Josef Váchal ve svém Krvavém románu: „Je to město neobyčejně kulturní a lázeňské, s nemocnicí, kde s úspěchem se léčí bolesti zubů, jak pisatel těchto řádků osobně se přesvědčiti příležitost měl. Bohužel tamější lázně vyhledávány jsou jen domorodci a také vodu nikdo tam nepije.“ Tato zmínka v knize z roku 1924 je jedinou, zato zcela nezvratnou stopou, již stávají se litomyšlské lázně prokázanou a historicky ověřenou skutečností. V devadesátých letech dvacátého století začal do Litomyšle zájždět nakladatel Ladislav Horáček, aby zde obnovil dům Josefa Portmana s nástěnnými malbami právě Josefa Váchala. Za večerů s tehdejšími starostou Miroslavem Brýdlem v hostinci U Černého orla dostali řadu více či méně dobrých nápadů a jedním z nich bylo i obnovení lázeňství v Lito-

Ze zahájení 1. lázeňské sezony v Litomyšli

myšli. Městské zastupitelstvo dokonce v roce 1998 přijalo usnesení k zahájení prací na vyhledání lázeňského pramene, avšak nezdarem této činnosti myšlenka nakonec zapadla. Vše změnil až příchod pražského kavárníka Jaroslava Vencla, který začal v Litomyšli budovat „váchalovskou“ hospodu Na sklípku. Pod tíhou úskalí provázejících stavbu, znaven překonáváním byrokratických překážek a jednáním s nespolehlivými dodavateli, pronesl památnou větu: „A stejně to tu jsou lázně!“ Ano, tento mimoděk vyslovený výrok ukázal konečně cestu k lázeňství – není třeba dále hledat pramen léčivé vody, Litomyšl není místem pro léčbu těla, ale je lázněmi pro odpočinek duše! Najednou do sebe věci začaly zapadat. Při příležitosti oslav 750. výročí povýšení na město vydala v roce 2009 Litomyšl rozsáhlou knihu o své historii. Na pěti stech devadesáti jedné straně historik Milan Skřivánek popisuje dění od mladší doby kamenné až do současnosti, připomíná osobnosti, vztahy,

souvislosti, návaznosti a důsledky, aby na poslední stránce došel k přesvědčení, že „...smyslem dějin Litomyšle je péče o duši“. Jiným pohledem se nyní lze podívat i na Josefa Váchala a dojít k fantastické tezi: Byl to člověk neobyčejně nerudný, žlučovitý až nepřátelský, dokonce i svého dobrodince Josefa Portmana nazval „škudlivým hrabětem Portmonem“, přesto v Krvavém románu „okresní město L.“ popsal jako „staroslávno krasavici“ a na mnoha místech se o litomyšlských realitách vyjadřuje skoro s láskou. Co když jej nakonec k označení Litomyšle jako města lázeňského přivedl vlastní pocit z pobytu v lázních ducha? V roce 2012 se kavárník Vencel s celou svojí rodinou a početnými přáteli pustil do práce na obnovení lázní a byla zahájena první lázeňská sezona. Od té doby jsou lázně v Litomyšli skutečností, připraveny poskytnout laskavou náruč všem, kdo hledají odpočinek a uklidnění duše.

Jan Píkna

Lázeňské lavičky: Posadte se na umění!

Umění, ze kterého si sednete na zadek. Možná i tak by se dal popsat projekt Lázeňské lavičky, který připravili pro letošní sezonu organizátoři lázní ducha. Staré lavice používané dříve v zámeckém amfiteátru dostaly nový kabát. Na sympoziu, které proběhlo 20. dubna v litomyšlské Aukční hale, jim novou tvář vtiskli členové Umělecké besedy Vladimír Gebauer, Pavla Aubrechtová, Jana Budíková, Eduard Halberštát, Aleš Lamr, Jiří Kačer a čestný host Jan Steklík. V neděli se k těmto výtvarníkům přidali i manželé Vendula a Jiří Látalovi.

„Další tři lavičky budou umělecky ztvárněny přímo na lázeňské kolonádě v sobotu 27. dubna. Před zraky diváků je v rámci happeningu upraví Aleš Ogoun, Martina Poláková s Ivanou Milionovou z místní restaurátorské školy a posledním budu já“, vysvětlil výtvarník a restaurátor Aleš Hvízdal, který spolu s Marií Venclovou nové využití starých laviček vymyslel.

Lavičky budou na kolonádě vystaveny celou sezonu. Pokud se v Litomyšli nápad uchytí, mohly by být lázeňské lavičky umístěny i do jiných částí města. „Lázeňské lavičky“ jsou živým projektem, který zůstane stále otevřený. Zúčastnit se jej budou moci i další výtvarníci. „V budoucnu bychom rádi vyzvali ke spolupráci na projektu mladé umělce“, prozrazuje Aleš Hvízdal. Organizátoři projektu děkují Stavitelství Jokeš, s.r.o. za laskavé bezplatné zapůjčení Aukční haly pro konání výtvarného sympozia.

NEPŘEHLÉDNĚTE! SOUTĚŽ LÁZEŇSKÉ PRAMENY NA STRANĚ 4.

Lenka Dusilová v lázních ducha

Zpěvačka Lenka Dusilová zahraje v sobotu 27. dubna od 16.30 hodin na Toulcovce náměstí.

S jakým koncertním programem v Litomyšli vystoupíte? Uslyšíme váš aktuální projekt Baromantika?

● S kapelou Baromantika nepřijedu. Přijedu úplně sama. Budu hrát takový akustičtější set, průřez mojí tvorbou v úpravě pro samostatnou performanci s akustickou kytarou a looperem. Před-

stavím samozřejmě i věci z Baromantiky, ale i starší skladby, které mám ráda a jsou pro mne tak trochu „best of“.

Na čem v poslední době pracujete?

● V současnosti koncertujeme hlavně s kapelou Baromantika, což je skupina, která přejala název mého čtvrtého sólového alba. Na podzim jsme natáčeli živý koncert v kavárně Café V lese, který v současnosti stíháme a postpro-

dukčně na něm pracujeme. Měl by vyjít už v září. Do toho jsem hrála s divadlem Spitfire Company a měla nějaké koncerty. Mám za sebou celkem nabitý týden...

Jaký máte vztah k Litomyšli?

● Vybavuji si krásné koncerty s Čechomorem na festivalu Smetanova Litomyšl. Později jsme se s mým přítelem seznámili s Jardou Venclem, který nás do Litomyšle několikrát pozval. Několikrát jsme tu strávili pár dní a zažili krásné letní večery. Do Litomyšle se velmi ráda vracím, je to krásné místo. **Proč jste se rozhodla podpořit myšlenku lázní ducha?**

● Jak znám Jardu Vencla, je to člověk, který dělá tyhle věci s láskou. Je to velký nadšenec, takže to velmi ráda podpořím a velmi ráda se zúčastním. Nepochybují totiž o tom, že to bude zábava a trochu i nějaký ten odpočinek... **Počítáte s tím, že váš koncert bude působit na duše posluchačů, jako působí na pohybový aparát bahenní lázeň, nebo jste to naopak vy, kdo jede do Litomyšle obnovit své síly duševní?**

● Nevím, jak moje tvorba působí na vnější svět, na mě ale rozhodně jako očista působí. Pro mě je vlastně hudba úkryt a někdy očištěc. Ventiluji si skrze ni svůj vnitřní svět i svůj vztah k věcem vnějším. Někdy je to náročné a myslím, že je to pro mne velká terapie. Nevím ale, jak pro lidi – jestli si umí prožít nějaké emoce nebo se v mé hudbě vidět. Může to pro ně být taky očistné, ale

někdo takové věci třeba vůbec řešit nepotřebuje a může mu to být nepříjemné. Někoho to může rozesmutnit, někoho rozveselit. Ten, koho to nebví, může odejít. *Ptal se Prokop Souček*

Steve Fisher a Petr Šabach Na sklípku

Steve Fisher je americký spisovatel a herec žijící od devadesátých let v Praze. Pravidelně přispívá svými postřehy do týdeníku Reflex, rubriky „Američan v Praze“. V Litomyšli se Steve objeví v sobotu 27. dubna po boku překladatele svých knih, spisovatele Petra Šabacha. V 18.00 se v Literární kavárně Na sklípku ve Váchalově ulici uskuteční autorské čtení z knihy Američan v Čechách. Čtení doprovodí Písně a blues v podání pianisty a zpěváka Jiřího Šlupky Svěráka.

Pouliční tančírna I Charleston: Litomyšl se připojí k celosvětovému projektu

Psal se rok 1925, když americko-francouzská umělkyně Josephine Bakerová přivezla do Evropy charleston. Charlestonová revoluce a do té doby nemyslitelně krátké sukně rozvlnily a roztančily starý kontinent. Rytmy charlestonu zněly tančírnami měst až do konce zlatých dvacátých let. Litomyšl se v sobotu 27. dubna vrátí do zlatých let a díky skupině swingových nadšenců se jako první v republice připojí k mezinárodnímu internetovému projektu I Charleston, do kterého se zapojilo již několik světových metropolí. Pouliční tančírna Na Máchadle otevře v 16.00 hodin. Video z tohoto happeningu bude zveřejněno prostřednictvím serveru youtube.com a ukáže tak lidem po celém světě, jak se tančí charleston v uličkách Litomyšle. **-red-**

Josephine Bakerová tančí charleston ve Folies Bergère v Paříži v roce 1926. Foto: Wikimedia.

Noční promítání

Zajímavé okamžiky ze života Litomyšle

Trocha nostalgie k lázeňské atmosféře patří. Posadte se na lavičku a zadívejte se na zajímavé okamžiky ze života Litomyšle. Městská galerie Litomyšl a Regionální muzeum v Litomyšli pro vás ze svých sbírek vybraly unikátní staré fotografie. Uvidíte obrázky z výstav, prožijete dramatické i šťastné chvíle našeho lázeňského města. To vše při poslechu koncertu z nedalekého Touloucovy náměstí. Pásmo fotografií bude promítáno na plátno v sobotu 27. 4. od 20.15 hodin v ulici Růžová před vchodem do zadního traktu domu U Rytířů. Vstup zdarma.

Povodeň z roku 1984.
Foto Regionální muzeum Litomyšl

„Na čumendu” do zadního traktu domu U Rytířů

Okukovat a šmírovat někoho zezadu se obvykle nepokládá za slušné. Protože je však otevírání druhé lázeňské sezony v Litomyšli příležitostí v pravdě výjimečnou, projde vám bez poskvrny na duši i šmírování rytířů. V sobotu 27. dubna v časech 14.45 – 15.00, 15.45 – 16.00 a 19.45 – 20.00 tak můžete nahlédnout do běžně nepřístupných prostor sídla městské galerie, renesančního

domu U Rytířů. Na dvorečku v zadním traktu budovy budou vystaveny návrhy a vize plánované rekonstrukce nejstaršího domu na náměstí. Architektonické řešení zamýšlených úprav pochází z dílny kanceláře Kuba & Pilař architekti s.r.o. Vchod do objektu se nachází v Růžové ulici, tedy jen pár kroků od Touloucovy náměstí. Vstup je zdarma.

-red-

Procedury pro děti

Navštivte nové Muzeum domečků, panenek a hraček

Mají panenky duši? Mají, ale maličkou! Přesvědčte se o tom v nedávno vzniklém muzeu litomyšlské sběratelky a lékařky paní Dobromily Filové v Jiráskově ulici čp. 4, naproti zámecnému pivovaru. Otevřeno od pondělí do soboty od 10 do 18 hodin, v neděli pak od 13 do 18 hodin. V muzeu uvidíte na šest stovek panenek a více než sto domečků se zařízením. Ty nejstarší z nich byly vyrobeny kolem roku 1840, nejmladší teprve nedávno. Na své si přijdou i páni kluci, které panenky zrovna nezajímají. V muzeu jsou totiž vystaveny také autička, vláčky, cirkus, kolotoče, nože a další hračky.

Rodiče, pozor!

Dílnu pro malé lázeňské šviháky a dámičky připravilo Evropské školicí centrum v zámecném pivovaru. Po celý víkend zde bude pro rodiče s dětmi otevřeno od 10.00 do 17.00 hod. Další tvořivou dílnu pro rodiče s dětmi nachystal první sociální podnik v Litomyšli: pekařství, cukrářství a restaurace Rettigovka. Koláče z koláže si zde budete moci upéct v sobotu 27. dubna od 10.00 do 18.00 hod.

Rozsviťme památky UNESCO!

Podívejte se na litomyšlský zámek v jiném světle

V sobotu 27. dubna se ve 22.00 hodin připojí Státní zámek Litomyšl k projektu Rozsviťme památky UNESCO. Návštěvníci otevření druhé lázeňské sezony se mohou těšit na nasvícení litomyšlského zámku ze strany z francouzské zahrady novým, netradičním a moderním způsobem za využití nejnovějších technologií venkovního osvětlení. Vstup volný. „Jde o unikátní světelnou roadshow na dvanácti místech České republiky představující netradičním způsobem historické skvosty zařazené na Seznam světového kulturního a přírodního dě-

dictví UNESCO,” vysvětlila výkonná ředitelka svazku obcí České dědictví UNESCO Michaela Severová. Součástí doprovodného programu je také speciálně vyrobený autorský projekt v podobě multimediální kostky o velikosti 3 x 3 x 3 m skrývající techniku, díky níž se stane z na první pohled obyčejného předmětu předmět neobyčejný. Diváci budou mít možnost prostřednictvím tohoto nástroje vstoupit přímo do historie památek UNESCO a dozvědět se leccos zajímavého netradičním způsobem. V roce 2012 již byly nasvíceny památky

v Telči, Třeboni, Olomouci, ve Žďáře nad Sázavou a Českém Krumlově. V únoru se prezentace konala v Praze. Roadshow se v květnu zastaví v Brně a 24. května v Kutné Hoře, dále se pokračuje do Lednicko-valtického areálu, Holašovic a své putování zakončí v Kroměříži. Akce „Rozsviťme památku UNESCO!” je pořádána pod patronací Českého dědictví UNESCO a agentury CzechTourism. Koná se u příležitosti oslav 20 let od zápisu prvních tří českých památek na Seznam světového kulturního a přírodního dědictví.

Výtvarná dílna u Tarzána

Udělej si vlastní sochu!

Za hezkého počasí bude v sobotu 27. dubna od 15.00 hodin v Růžové ulici, před vchodem do zadního traktu domu U Rytířů probíhat výtvarná dílna inspirovaná životem Josefa Váchala a jeho věrného druha Tarzána. Malí i velcí zájemci si zde mohou vyzkoušet vytvořit svou vlastní sochu nebo nakreslit či namalovat obraz. „Akce je určena pro všechny věkové skupiny, prostě každému, kdo si chce hrát a vytvořit něco oduševnělého – něco s lázeňským nádechem,” zve ředitelka Městské galerie Litomyšl Dana Schlaichertová. Josef Váchal byl nejen umělec, ale také velký milovník psů. Jiří Olíč ve své studii Jak psi rozumějí umění dochází k závěru: Pro každé období dřevorytcova života a díla je charakteristický nejen výtvarný styl, který vyznával, ale také pes, strážný duch ateliéru a záruka pohody a štěstí. Nejoblíbenější pes Josefa Váchala byl leonberg Tarzán (1923-1932), kterého si Váchal koupil 13. května 1924 za 800 Kč. V této době Váchal píše Krvavý román, ve kterém po-

řízení psa autobiograficky ztvárňuje: „Toho psa pouze šatí, protože uživit by ho nedovedl. Ten pes se na každého strašlivě šápe a je velice nebezpečný, protože pouští chlupy.” Tarzán se stal jakýmsi živým maskotem Váchalova šťastného období. Za

Tarzánova života vytvořil Váchal několik významných prací, jako je již zmiňovaný Krvavý román, Šumavu umírající a romantickou či Receptář barevného dřevorytu. Toto radostné období však nemělo dlouhé trvání. Začátkem roku 1932 objevil lékař u Tarzána nádor. Věrný Tarzán v červnu roku 1932 umírá. Josef Váchal na něj však nikdy nezapomněl. In memoriam mu věnoval knihu o Christianu Heinrichu Spiesovi, vzpomínal na něj i v dalších dílech, jako svého přítele ho zachytil například na dřevorytu v knize Orbis pictus, viz obrázek.

Po Tarzánově smrti Josef Váchal na psy nezanevřel. Jeho oblíbenou společnicí se stala fenka Alma a její potomci Petr a Pavlík, především Pavlík mu svou inteligencí stále připomínal Tarzána.

Ve výtvarné dílně u Tarzána, kterou pořádá Městská galerie v Litomyšli, si budete moci v duchu Josefa Váchala nebo podle vlastní inspirace vytvořit obrázek nebo sochu, nad celou výtvarnou dílnou bude dohlížet Tarzánův duch.

Zuzana Tomanová

Zdroj: Josef Váchal: Dřevorytcova domácnost (1932), www.vachal.cz

Výstava historických vozidel se soutěží

Veterán klub Litomyšl pořádá v sobotu 27. dubna od 10 hodin výstavu historických vozidel s diváckou soutěží elegance o „Pohár starosty města Litomyšle”. Výstava se nachází v prostorách Šantova náměstí od hotelu Aplaus po konec ulice Šmilovského (Savitar). Od našich asistentů a asistentek si lázeňští hosté mohou vy-

zvednout anketní lístky, do kterých vyplní zvolený nejkrásnější automobil a nejkrásnější motocykl. Anketní lístky jsou dostupné i v lázeňském informačním stánku, u stánku s registrací posádek veteránů. Vyplněné anketní lístky prosím odevzdejte do 14.30 hod. v lázeňském informačním stánku. V 15.00 hod. bude vyhlášení

výherců soutěže elegance na hlavním pódiu na Touloucově náměstí, pan starosta se zástupci Veterán klubu Litomyšl a lázní ducha předají výhercům poháry a diplomy.”

Vojtěch Vomočil,
Veterán klub Litomyšl

**VETERÁN KLUB
LITOMYŠL**

ANKETNÍ LÍSTEK

NEJHEZČÍ AUTOMOBIL ☐ Číslo expozice

NEJHEZČÍ MOTOCYKL ☐ Číslo expozice

27. 4. 2013 | Litomyšl lázně ducha

Vyplněný anketní lístek odevzdejte do 14.30 v informačním stánku.

PARTNEŘI AKCE

Partneři

**ČESKÁ
SPORITELNA**

**100%
STORY DESIGN**

Výstavba inženýrských sítí

Mediální partneři

**SVITAVSKÝ
deník**

5+2dny

Vřele doporučujeme lázně ducha navštívit též na www.lazneducha.cz

PROGRAM

Sobota 27. 4.

Akci moderuje Václav Žmolík

Kolonáda ožívá – 10.00

- Veterán klub Litomyšl
- Classic Jazz Memorial
- Četnická pátrací stanice Pardubice
- Dudlajdá fagotiky
- Skupina Tinnitus (rodinná kapela country-pop-folk)
- Ondra Sychra
- Harmonikář Pepíček Čečil
- Saxofonový kvartet
- Spolek českých kolařů cestovatelů Vysoké Mýto
- Zpěvaví bratři (mužský pěvecký sbor)
- Sbor paní a dívek
- Živá socha „Mluviti Stříbro“
- I Charleston Litomyšl – pouliční tančírna a další...

Jinde v Litomyšli ...

- 9.00 Sport centrum Lábanky: Lázeňské retro tenisové dopoledne
- 10.00 – 17.00 Evropské školící centrum: Dílna pro malé lázeňské šviháky a dámičky
- 10.00 – 18.00 Rettigovka – koláče z koláže (Přijďte si „upéci“ koláče z barevných papírových ingrediencí.)
- 11.00 Vinotéka Pulkrábek: Heblata u Měšťanského pramene (dětský soubor lidového umění)
- 13.00 Antik Hotel Sofia Litomyšl: Heblata u Prokešova pramene
- 14.00 Bobo Cafe: koncert skupiny TrioLit
- 14.45 – 15.00 Zadní trakt domu U Rytířů: Na čumendu (nahlédněte do běžné nepřístupné části domu)
- 15.00 Hotel Aplaus: Dudlajdá fagotiky
- 15.00 Růžová ulice před zadním traktem domu U Rytířů: Udělej si vlastní sochu
- 15.00 Café kafičko (Savitar): Degustace čokolád
- 15.30 1ar*pro umění: Pepíček Čečil s harmonikou
- 15.00 – do večera Antik Hotel Sofia Litomyšl: Prohlídky interiéru hotelových prostor a galerie
- 15.45 – 16.00 Zadní trakt domu U Rytířů: Na čumendu (nahlédněte do běžné nepřístupné části městské galerie)
- 18.00 Na sklípku: Jiří Šlupka Svěrák – Písně a blues, Stephen Fisher Petr Šabach, Američan v Čechách / čtení
- 19.00 Mandala: Elena Kubičková – indická klasická hudba
- 19.45 – 20.00 Zadní trakt domu U Rytířů: Na čumendu (nahlédněte do běžné nepřístupné části domu)
- 20.15 – 20.45 Růžová ulice před zadním traktem domu U Rytířů: Noční promítání (Litomyšl na starých fotografiích a obrazech)
- 21.00 Music Club Kotelna: Mother's Angels a host večera O5&Radeček
- 22.00 Rozsvítně památku UNESCO – světelné představení v areálu Státního zámku Litomyšl

PARDUBICKÝ KRAJ

Akci pod záštitou Romana Línska, 1. náměstka hejtmána Pardubického kraje, a Michala Kortyše, starosty města Litomyšle, spolupořádá Smetanova Litomyšl, o.p.s., Smetanův dům Litomyšl, Město Litomyšl a Pension Paseka.

Litomyšl lázně ducha

Bohoslužba v hospodě

Evangelický farář Václav Hurt působí v Litomyšli teprve od září loňského roku. V rámci otvírání druhé litomyšlské lázeňské sezony se tento muž roz-

hodl uspořádat bohoslužbu v hospodě. Protože má Václav Hurt rád bigbít, jazz a blues, vystoupí po bohoslužbě rocková revivalová kapela No Jam.

Po půl roce ve městě jste již mohli vstřebat litomyšlskou atmosféru. Působí na vás Litomyšl jako lázně ducha?

- Asi bych měl říci, že ano...
- Ano, ale klidně řekněte, že ne.
- Působí to na mne jako velmi kulturní místo. Trochu jako vesnice – lidé se tu navzájem znají, a přitom je to kulturní. V takovém městě jsem ještě nežil. Žil jsem ve velkém městě – v Mladé Boleslavi – a to bylo úplně jiné. Taky jsem žil na vesnici a to bylo také úplně jiné...
- V rámci lázní ducha pořádáte v hospodě v Lidovém domě bohoslužbu. Jak vás napadlo uspořádat bohoslužbu v hospodě?
- Už o tom přemýšlím léta. V mládí jsem se inspiroval svým kolegou Svatoplukem Karáskem, který vždy překračoval církevní hradby. Hospoda je přirozeným místem, kde se lidé potkávají. Jeden můj kolega, pan farář Štěpán Hájek v Brně, dělá bohoslužby v hospodě již mnoho let a velmi se mu to daří. Je to výrazná postava s velkým darem.
- Co si od bohoslužby v netradičním prostředí slibujete? Litomyšlská evange-

lická obec nepatří k těm největším...

● Přál bych si, aby na bohoslužbu přišli lidé, kteří nechodí do kostela, ale chodí do hospody. Mám pocit, že církev je poměrně uzavřené společenství. Často mezi lidmi, kteří v církvi jsou, a těmi, kteří v církvi nejsou, nedochází k rozhovoru o těch důležitých věcech. Mám pocit, že bohoslužba v hospodě by k tomuto dialogu mohla přispět. Bude to náročné jak pro mne, tak pro lidi, kteří přijdou. Uvidíme, jestli se to povede – možná se to nepovede a bude to můj první a zároveň poslední pokus o bohoslužbu v hospodě.

Pokud by vás někdo nařkl, že znevažujete svátost slova božího, jak byste mu odpověděli?

● Taková námitka by samozřejmě mohla přijít. Já se ale domnívám, že je to pouze pokračování v Ježíšově tradici. Ježíš nemluvil pouze v synagoze při bohoslužbách, kde vykládal písmo, ale také na různých jiných místech – na břehu mořském, na poušti a pak také na různých hostinách. Volil všechna místa, kde se lidé scházeli. Proto zvu ty, kteří váhají, ať se přijdou podívat na nového faráře, a doufám, že to pro ně nebude zmarňený čas.

Ptal se Prokop Souček

Na Máchadle

- 11.00 Iluzionista Aleš Krejčí
- 13.00 Podorlický lázeňský orchestr
- 13.50 Classic Jazz Memorial
- 14.00 SLAVNOSTNÍ ZAHÁJENÍ LÁZEŇSKÉ SEZONY V LITOMYŠLI
- Projevy, zdravice, požehnání lázním
- 14.15 Průvod kolonádou (od Máchadla)
- 15.00 Podorlický lázeňský orchestr
- 16.00 I Charleston Litomyšl (pouliční tančírna)

Toulovcovo náměstí

celý den – lázeňský info stánek, stánky s občerstvením a nápoji a další

- 12.00 Pepíček Čečil s harmonikou
- 14.50 Classic Jazz Memorial
- 15.00 Vyhlášení výsledků soutěže Elegance historických vozů
- Veterán klub Litomyšl
- 16.30 Lenka Dusilová
- 17.30 Lázeňské duchovní smyčcové kvarteto
- 19.30 Losování výherců soutěže s prameny ducha
- 20.00 Pražský Ukulele Band a japonské vokální trio „Tři bílé vrány“

Neděle 28. 4.

- 19.00 Lidový dům – Bohoslužba v hospodě s evangelickým farářem Václavem Hurtem

Dále můžete navštívit

- Obrazy z Litomyšle
- Galerie de Lara, Smetanovo náměstí – 9.00 – 17.00, v neděli zavřeno
- Vůle a myšlenka...aneb jen tolik stačí ke kroku do neznáma, k cíli jasnému dům U Rytířů – 10.00 – 12.00 & 13.00 – 17.00
- Vstupné: 40 Kč, snížené vstupné: 20 Kč
- Lázeňská promenáda mezi obrazy Naděždy Jonášové
- Hotel Zlatá Hvězda – 10.00 – 20.00, vstupné dobrovolné
- Tomáš Hlavina, Petr Pastrňák, Petr Písařík: V hlavě, v krajině, ve městě
- Galerie Miroslava Kubíka
- Otevřeno sobota 10.00 – 17.00, pátek + neděle 12.00 – 17.00

- Muzeum domečků a panenek
- Jiráskova ulice – 13.00 – 17.00
- Stálá expozice soch Olbrama Zoubka
- Zámecké sklepení – 10.00 – 21.00
- Portmoneum – Museum Josefa Váchala
- Otevřeno 9.00 – 12.00 & 13.00 – 17.00
- Státní zámek Litomyšl (UNESCO)
- 10.00 – 16.00, večerní prohlídka
- Rodný byt Bedřicha Smetany
- Otevřeno sobota + neděle 9.00 – 12.00 & 13.00 – 17.00

Vyrobte si originální mýdlo

Objevte na lázeňské kolonádě stánek litomyšlského informačního centra, kde si děti, ale i jejich rodiče mohou vyrobit voňavá a barevná mýdla. Malá mýdla netradičních tvarů si můžete přijít vytvořit v sobotu 27. dubna kdykoli mezi 10.00 a 18.00 hodinou. Kromě ručně vyráběných mýdel vám v našem stánku nabízíme i suvenýry s lázeňskou a litomyšlskou tematikou. Těšíme se na vás!

Další akce v Litomyšli:

Gastronomické slavnosti
Magdaleny Dobromily Rettigové
13. května – 19. května
chuť a estetika, tradice a experiment
v gastronomii podle M. D. Rettigové

Smetanova Litomyšl
13. – 30. června
55. ročník mezinárodního operního festivalu

Toulovcovy prázdninové pátky
7. července – 30. srpna
každý pátek pohádka nejen pro děti
a koncert nejen pro dospělé

Ohlédnutí za zahájením 1. lázeňské sezony

V těchto dnech je tomu přesně rok od doby, kdy se neuvěřitelné stalo skutkem. Poslední dubnový víkend roku 2012 se město Litomyšl, které žádným opravdovým léčebným pramenem nedisponuje, stalo lázeňským místem. Dlouholeté úsilí otců zakladatelů, jmenovitě majitele nakladatelství Paseka Ladislava Horáčka, emeritního litomyšlského starosty Miroslava Brydla a podnikatele Jaroslava Vencla přineslo své ovoce. Usnesení městského zastupitelstva z roku 1998 „na zřízení léčebných lázní v Litomyšli v duchu odkazu Josefa Váchala z Krvavého románu“ došlo alespoň zčásti naplnění – Litomyšl otevřela lázně ducha! Pilo se Plzeňské, čepovalo mléko a prodávala mrkev v rohlíku. Od máchadla až k Savitaru se rozprostřela lázeňská promenáda.

Zněly proslovy a zdravice. Vedle představitelů města a kraje vystoupil starosta Třeboně a předseda Sdružení lázeňských míst Jiří Houdek, který ve své řeči mimo jiné uvedl, že by lázně Litomyšl mohly využít institutu přidruženého členství a stát se tak oficiálním lázeňským místem. „Litomyšl jako lázně ducha ani nemusí být nijak sdružovány, jsou samy o sobě. Naše sdružení je však městu otevřené,“ nechal se nakonec slyšet Jiří Houdek.

-ps-

„...v Litomyšli se skoro celý den různé slavilo, hrálo, tančilo a předváděly se různé činnosti, které nějakým způsobem navozovaly dojem, kterým byl naplněn slogan akce: Litomyšl – lázně ducha. Na té akci se Horáček samozřejmě podílel rovněž, to by ani jinak nešlo. Šabach měl na dvorku restaurace Paseka, která je po vzoru litomyšlského zámku vyzdobena sgrafity, nikoli však renesančními, ale váchalovskými, čtení.

Bylo narváno, Šabach četl z nové knížky, která se jmenuje Máslem dolů (Šabach má rád takové nenucené názvy), a měl samozřejmě úspěch, lidé se hlasitě smáli, já na některých místech, většinou jiných, také. Horáček, jeho nakladatel, seděl proti němu, Šabach četl jemu do obličeje, nad nimi stál harmonikář Pepíček Čečil, od kterého si nechával při různých příležitostech zahrát Hrabal, čímž se Pepíček stal vyhledávanou literární rekvizitou. Když hrál, vypil Šabach vždy jedno pivo. Přiznávám se tu, že mám Šabacha rád: už jsem to i několikrát udělal veřejně a písemně.

Centrem oslav bylo Toulovcovo náměstí pod Horou olivetskou, na níž trní monumentální piaristický chrám Nalezení svatého Kříže. Je myslím v Čechách málo tak úžasných městských kulís. Spolu s opodál se rozkládajícím gotickým kostelem Povýšení svatého Kříže (dva kostely zasvěcené Kříži!) a s menším, původně špitálním, kostelíkem Rozeslání sv. Apoštolů (také pozoruhodná dedikace) tvoří takhle část města úžasně pitoreskní a malebnou scénérii, která by sama o sobě stačila, aby Litomyšl byla jedním z nejkrásnějších českých měst.”

Napsal 2. května 2012 ve fotoblogu na stránkách www.lidovky.cz novinář Jiří Peňás, který svůj příspěvek věnoval jednomu z otců zakladatelů lázní ducha, majiteli nakladatelství Paseka Ladislavu Horáčkovi.

„Bohoslužba v hospodě“ se uskuteční v neděli 28. dubna od 19.00 hod. v Nekuřácké restauraci Lidového domu. Po bohoslužbě vystoupí revivalová kapela No Jam. Těleso z Mladé Boleslavi hraje hlavní skladby skupiny Pearl Jam. Na sólovou kytaru hraje syn faráře Hurta Daniel.

VŮLE A MYŠLENKA ...aneb jen tolik stačí ke kroku do neznáma, k cíli jasnému

Výstava ku dvacetiletí od založení školy restaurátorské v Litomyšli

Silná vůle a myšlenka stála na počátku zrodu fakulty restaurování, která v tomto roce slaví dvacet let od svého založení. Městská galerie Litomyšl se rozhodla uspořádat výstavu vzdávající hold pedagogům – výtvarným umělcům, kteří byli u vzniku restaurátorské školy, podíleli se na její výuce nebo na ní v současnosti působí.

Váchalem to začalo

Stejně jako u vzniku lázní ducha byl i u vzniku fakulty restaurování v Litomyšli symbolicky Josef Váchal. Založení restaurátorské školy bylo totiž spojeno se záchranou a restaurováním

nástenných maleb Josefa Váchala v Portmoneu. V roce 1990 tento domek na Záhradí v Litomyšli koupilo nakladatelství Paseka v čele s Ladislavem Horáčkem. Ten urychleně zajistil záchranu velmi poničených maleb Josefa Váchala. Do Litomyšle tak přišli restaurátoři Jiří Látal, Vendulka Látalová, Jaroslav Horálek a Jan Turský. Tito lidé si uvědomili, že je potřeba zajistit odpovídající výuku odborníků v oblasti restaurování. Nápad byl podpořen zástupci města Litomyšle, což umožnilo vznik Školy restaurování a konzervačních technik, ze které se postupně stalo

Portmoneum, Josef Váchal Museum. Praha-Litomyšl: Paseka, 1994. Nahoře zleva Ladislav Horáček, Luboš Švehelka, dole zleva Jiří Látal, Jaroslav Horálek a Jan Turský.

Portmoneum – Museum Josefa Váchala slaví dvacet let

Na konci června letošního roku uplynou dvě desetiletí od doby, kdy veřejnosti otevřelo své brány Portmoneum. Již dvacet let přicházejí uměnímilovní turisté z celé Evropy obdivovat dílo, které na světě nemá obdoby.

Na počátku 20. let minulého století vyzdobil malíř, grafik, řezbář a spisovatel Josef Váchal dvě místnosti nenápadného domečku v Litomyšli na Záhradí. Stalo se tak na přání umělcova mecenáše a přítele, litomyšlského důchodového úředníka Josefa Portmana. Josef Váchal byl velký solitér. Jeho umění stálo vždy stranou hlavního proudu a mnohdy bylo těžko stravitelné i pro představitele a příznivce proudů avantgardních. Není proto divu, že komunisté nechali dům zchátrat. Díky váchalovskému nadšenci, majiteli nakladatelství Paseka Ladislavu Horáčkovi se poničené malby podařilo zachránit. Za použití unikátní techno-

logie došlo k transferu maleb. Po opravě omítek byly malby naneseny zpět na stěny a zrestaurovány na základě fotodokumentace. Pokud jste v Portmoneu ještě nebyli, určitě se tam zajděte podívat. Museum Josefa Váchala opravdu stojí za návštěvu.

jedno z nejvýznamnějších center restaurování o ochrany památek přesahující hranice České republiky. Škola se v roce 1999 zařadila mezi vysoké školy, čímž se Litomyšl stala univerzitním městem.

Na výuce fakulty restaurování se podíleli místní umělci, ale někteří výtvarníci sem díky fakultě přišli, žili zde nebo stále žijí a obohacují regionální umělecký a společenský život. Někteří výtvarní pedagogové již bohužel nejsou mezi námi, přesto se se všemi alespoň skrze jejich díla můžete setkat v prostorách domu U Rytířů. Těšit se můžete například na díla Jiřího Látal, Vendulky Látalové, Jaroslava Horálka, Aleše Ogouna, Arnolda Bartůňka, Bohdana Kopeckého, Borise Jirků, Lukáše Tůmy, Pavla Hoška a dalších.

Výstavu v domě U Rytířů pořádá Městská galerie Litomyšl. Otevřeno od 10.00 do 12.00 a od 13.00 do 17.00 hodin. Vstupné 40 /20 Kč. **Zuzana Tomanová**

Lázně ducha pohledem podnikatelky v cestovním ruchu

Majitelka serveru www.lazenskepobyty.cz Ludmila Kovalčíková se spolu se svým týmem spolupracovníků pohybuje v cestovním ruchu řadu let. Její společnost „Lázeňské pobyty s.r.o.“ se specializuje na lázně a pobyty wellness a je jedním z největších prodejců pobytů v českých i slovenských lázních a wellness hotelech v tuzemsku.

Má Litomyšl podle vás šanci uspět v konkurenci lázeňských měst?

● Při návštěvě řady našich obchodních partnerů z lázeňských měst u nás v Litomyšli je vždy pozveme na procházku městem a mimo jiné volíme tři důležité body: oběd v hotelu Aplaus****, sladký dezert v Chocco Café a večer posezení s příjemnou obsluhou Na sklípku. Všichni jsou nadšení kvalitou poskytnutých služeb a to jistě přispívá k naší dobré vzájemné spolupráci. Nejvíce si však naše město oblíbili naši obchodní partneři z Lázní Piešťany a.s. Vždy si poté uvědomím, v jak příjemném, čistém a kulturním městě žijeme, což si mnohdy ani neuvědomujeme. O kulturnost i desetitisícového města svědčí také pět regulérních galerií. Naše město má návštěvníkům co nabídnout.

V čem vidíte přínos lázní ducha z pohledu podnikatele v cestovním ruchu?

● Litomyšl získává stále větší prestiž. To se samozřejmě odráží v počtu našich klientů, kteří Litomyšl navštíví a vždy nešetří chválou. Ať jsou ubytováni v hotelu Aplaus****, nebo v hotelu Zlatá Hvězda***. Intelektuálně založená klientela je zase nadšená z ubytování a služeb v Pensionu Paseka a Na sklípku. Přispívají k tomu zejména slavnosti lázně ducha i loňské Gastronomické slavnosti Magdaleny Dobromily Rettigové, které byly velmi dobře připraveny a čerpaly z odkazu Magdaleny Dobromily Rettigové. Tento princip se mi hodně líbí.

Měla jsem možnost navštívit i akci v zámeckém sklepení „Adventní výstava skleněných českých ozdob.“ Skvělý nápad s úžasnou atmosférou! Velmi příjemné pro mne bylo i setkání s paní Voříškovou ze společnosti Smetanova Litomyšl, o.p.s. která byla na této výstavě přítomna a milé zjištění s jakým nasazením a zájmem se návštěvníkům věnovala.

Je evidentní, že cestovní ruch v Litomyšli dělají profesionálové, a to jak na „radnici“, tak v dalších zúčastněných společnostech. Sympatické je mi na tom také to, že se programy připravují pro širokou veřejnost.

Na svém portálu www.lazenskepobyty.cz prodáváte také pobyty v litomyšlských lázních ducha. Dá se tento produkt vůbec prodat?

● Ano, dá se prodat. Je to mladý produkt s velkou perspektivou - díky výraznému kulturnímu a sportovnímu, ale i gastronomickému zázemí... Tento produkt jsme zařadili do naší nabídky pobytů v Litomyšli již v loňském roce. Letos jsme pobyty v Litomyšli prodávali dva měsíce před zahájením lázeňské sezony. Tuto nabídku je však třeba anoncovat alespoň s půlročním předstihem - proto musíme mít včas informace o programu atd. Věřím, že nebude dlouho trvat a lázně ducha si svou pozici získají. Jsem přesvědčena, že se jim to povede. Proto také sdílíme myšlenku lázní ducha a věnujeme do programu u Pobyt v lázních v hodnotě 10 000,- Kč.

Organizátorům držíme palce, aby se vše povedlo jako v loňském roce. Jsem přesvědčena že lázně ducha v Litomyšli budou oblíbeným cílem návštěvníků i našich hotelových hostů, a proto naše společnost Lázeňské pobyty s.r.o. bude i nadále tyto aktivity podporovat.

*Ptal se **Prokop Souček***

SOUTĚŽ LÁZEŇSKÉ PRAMENY - sobota 27. 4., 10.00 - 19.00

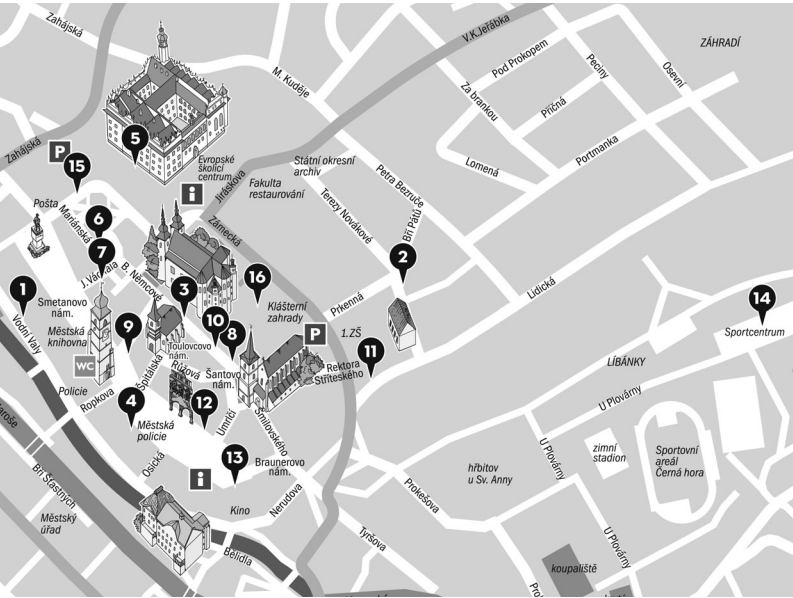
Vydejte se na procházku po vybraných litomyšlských pramenech a soutěžte o hodnotné ceny! Stačí nasbírat alespoň 5 razítek z 16 níže uvedených litomyšlských pramenů. Za jeden každý vybraný zkonsumovaný lázeňský produkt dostanete na stanovišti jedno razítko do hracího plánu. Pozor! Literární kavárna Na sklípku funguje jako žolík a při konzumaci pramene Josefa Váchala získáváte razítko hned dvě - druhé do pole dle vlastního výběru!

Hrací plán si po nasbírání dostatečného počtu razítek necháte zkontrolovat v lázeňském infostánku na Toullovcově náměstí. Tamtéž pak do 19.00 hodin odevzdáte slosovatelný ústřížek a můžete již netrpělivě čekat do 19.30, kdy bude na pódiu na Toullovcově náměstí vylosováno 23 šťastlivců, kteří vyhrají některou ze zajímavých cen.

Hlavní cenou je víkendový lázeňský pobyt pro dvě osoby v hodnotě 10 000 Kč věnovaný serverem www.lazenskepobyty.cz.

Hodně zábavy při lovu razítek a objevování dosud nepoznaných litomyšlských pramenů!

Na výhru není právní nárok, v případě nepřítomnosti vylosovaného se losuje jiný výherce.

HRACÍ PLÁN - místo pro razítko:

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.

Vaše jméno: _____ věk: _____

1. } **Pramen Zdeňka Kopala**
Bobo Cafe, čerstvě presovaná šťáva s mladým ječmenem
2. } **Pramen Terézy Novákové**
Restaurace Veselka, míchaný nápoj Pšeničné kouzlo
3. } **Pramen rytíře Toullovce**
Restaurace Pod Klášteřem - kvasnicové pivo ERDINGER
4. } **Měšťanský pramen**
CAFE 59 a Vinotéka Pulkrábek
měšťanská medovina „Jelínkovka“
5. } **Pramen Bedřicha Smetany**
Zámecké sklepení - víno Chateau Litomyšl
6. } **Pramen 1 ar^t pro umění**
Mandala, (ne)vinný střík s příchutí fialky nebo levandule
7. } **Pramen Josefa Váchala**
Na sklípku, pivo Pilsner Urquell
8. } **Pramen Josefa Portmana**
Hotel Aplaus, Pramen vína
9. } **Pramen M. D. Rettigové**
Chocco Caffé, horká čokoláda (53%) se šlehačkou
10. } **Pramen Matěje Kuděje**
U Černého orla, pivo Staropramen a Polička
11. } **Prokešův pramen**
Antik Hotel Sofia Litomyšl, Grozdomicyn - pramen zdraví a radosti
12. } **Pramen Julia Mařáka**
Kavárna Julius Mařák, Lázeňská káva - latte macchiato s Moninem, bílá čokoláda (možno s vodkou)
13. } **Pramen Boženy Němcové**
Restaurace Hotelu Zlatá Hvězda, Divá Bára (magistr, pomerančový džus, grenadina)
14. } **Libánkový pramen**
Sportovní hala, Libánková malinová limonáda
15. } **Pramen biskupa Jana Augusty**
Vinotéka U Milana, „Švihák lázeňský“ - aneb „Řez vínem“
16. } **Pramen rektora Střiteského**
Klášteřní sklípek, Aperolspritz (tradiční koktejl Prosecca a Aperolu s výjimečnou nahořklou chutí pomeranče namíchaný podle původní italské receptury)

Navštivte lázeňský informační stánek

Vážení lázeňští hosté, našli jste v programu místo, jež byste rádi navštívili, a které není uvedeno na mapě? Rádi vám poradíme v lázeňském informačním stánku na Toullovcově náměstí.

